1864.
23 Յուլիսի
ըստ հին տոմարի ։

Թիւ 21.
ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ։

1864.
4 Օգոստոսի
ըստ նոր տոմ.

Registered at the General Post-Office for transmission abroad.

# ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴ

## ԼՐԱԳԻՐ ՄԱՆՉԵՍՏԵՐԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏՆԱԿԱՆ, ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ։

Հրատարակութեան, մատակարարութեան եւ բաժանորդագրու- թեան կեդրոնն է Մանչեստր։

—Նամակներ, յօդուածներ, գիրք եւ դրամներ (ազատ ի ծախուց փոստայի) ուղղելի յանուն Ասպետ Կարապետ Վ. Շահնազարեանց, գերեւ այսպէս.

M. le Chevalier K. Vardapete Shahnazariantz,
151, Rumford Street, Manchester, (Angleterre.)

Տարեկան գինն հանդերձ ծախուց փոստայի, ամ երկրաց Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի շիլինգ եւ շիլինգ, է 25 շ. ֆ.
—Այն երկիրներ, ուր ծախուց փոստայի ծախքն առանձին է.
—Վենետիկոյ . . . . . . . . . 13 „
—Եգիպտոսի . . . . . . . . . 7 „
—Մեկ թերթի գինն է Մանչեստր է . . . . 5
Այլուր . . . . . . . . . 7
—Բաժանորդագրութեան պայման տարեկան միայն եւ կանխիկ։

Ստորագրութեան տեղիքն են Կոստանդնուպոլիս Սարգիս Աղայ Մ. Հիսարլեանի սեննակն ի Ղալաթա. —Իզմիր Մարկոսեան Յակոբ Աղայի սեննակն.—Հալէպ Յովհաննէս Աղայ Քիւրքճեանովի սեննակն. —Սուրբ Երուսաղէմ Արժանապատիւ Եսայի Վարդապետի սեննակն. —Աղեքսանդրիա (Եգիպտոս) Տէր Գասպարեան Ղազարոս Աղայի սեննակն. — Կալկաթա Գ. Պետրոս Սարգսեանցի սեննակն. — Բաթաւիա Գ. Մանուկ Որդանանեանի սեննակն. — Լոնդոն Աղայ Մաքսուտոֆֆի սեննակն. — Փարիս Աղայ Պօղոս Արփաճեանի սեննակն.—Մարսիլիա Աղայ Մարգար Պապիկեանցի և Աղայ Յարութիւն Անդրէասեանի սեննակներն ։ Առ այժմ ուզողներն կրնան վերոգրեալ սեննեկաց մէկէն ստանալ մինչև որ յատուկ գործակալներ հաստատեմք բազմաց և ընթերցասէր քաղաքներ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ։

Ազգ.—Տեսութիւն Քաղաքականութեան.—Ֆրանսա.—Յունաց.—Անգղիա այսպէս է խօսէր.—Վերջին Լուրեր.—Եղեւական Ազդարար.—Առեւտրական։

## ԱԶԳ

Կենսաման մէկ ախտ, (գիտնոտ ախտն) որոյ սերմն զուցէ, երկար ատեն ի վեր, մեր կազմա- ծանոյ մէջ տարրացեր է, ծորդեալ ընդ խոստ բրոնզիդի, որ խոնաւ բնակարանի և փոփոխական կլիմայի արդիւնք է, չորս ամիսէ հետէ չոր հազով, կարճ և ծանր շնչառութեամբ, ընդհանուր անդա- մոց թուլութեամբ և տենդով զմեզ կապեց։ Մեք ոչ դրամ խնայեցինք, ոչ հոգս և ոչ ժուժկալու- թիւն մեր խանգարեալ առողջութիւնն վերստին ստանալու համար. այլ մեր ախտն գնալով գնաց եւ զայրացաւ. ուստի Փարիսի և Մանչեստրի առաջին կարգի բժշկաց որոշմամբն հարկ եղաւ մեզ Բրիստոլի հանրային ջուրերն երթալ և 6 շաբաթու չափ հոն զարմանիլ։

Այս ճգնողական պարագայիս մէջ շատ բարե- կամներ մեզ խորհուրդ տուին Երկրագունդն առժամանակ մի դադրեցնել. յիրաւի հարկն ալ այնպէս կպահանջէր, սակայն մեր Յարգոյ Բա- ժանորդաց ակնկալութիւնն և վստահութիւնն պա- րտալի չհանելու համար եւ ոչ մեր ձեռնարկն, զոր այնպէս կսիրեմք, ինչպէս գթոտ մէկ ծնող իր միակ զաւակն, մեք որոշեցինք միջին մէկ ճամ- բայ բռնել, այն է 6 կամ 8 շաբաթ, որչափ որ մեր բացակայութիւնն տեւէ, ութ երեսով հանելուն տեղ չորս երեսով միայն հանել. եւ ասկէ մի հան- գիստ ասնլով մեր անձն հոգալ։ Յետոյ, երբ բարեգութն Աստուած, մեր մեղքն չյիշելով զմեզ կատարելապէս բժշկէ՝ այնուհետեւ, որքան կարելի է, շուտով Երկրագունդն իր առջի դիրքովն, այսինքն քառածալ կհրատարակուի։

Կաղաչեմ ամեն բարեմիտ և բարեպաշտ եկե- ղեցականներ և աշխարհականներ, որք մեր անար- ժանութեան կենդանութիւնն օգտակար կհա- մարին Հայաստանեայց մի, սուրբ, ընդհանրական և առաքելական եկեղեցւոյ և մեր ամենասիրելի ազգի ծառայութեան ասպարիզին մէջ, յանձն առնուն իրենց ջերմագին աղօթքն մերինին հետ կցել և Ամենաբարձրելոյ աթոռին ուղղել, Որ խնամն է հիւանդաց և մահու. զի թերեւս այցելու- թեամբ այց արասցէ մեզ և մեր առջի առողջու- թեան մէջ վերահաստատէ։

## ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ֆրանսայի կառավարութիւնն այլ և այլ տէրու- թեանց շրջաբերական խաւրեց հրաւիրելով մասնակից ըլլալ համազգային ժողովին, որ աշնան սկիզբն պիտի գումարուի Եւրոպայի հետագրա- կան հաղորդութիւններն կարգաւորելու համար։

— Երկուշաբթի և երեքշաբթի Ռենդսբուրգ Հանովրի և Պրուսիոյ զինուորներու մէջ մէկ կռիւ պատահեցաւ. և եռքիններէն շատ անձինք փո- ղոցներու մէջ վիրաւորեցան։ Պրուսիոյ զօրքն բոլոր գիշերն զէն ի ձեռին անցուցին։ Թերեւս այս ըլլայ պատրուակն, ըստ որոյ Պրուսիա կպահանջէ որ Գերմանական Դաշնակցութեան զօրքն Հոլշ- տէյն պարպեն։

—Հարաւի (Ամերիկայի) թերթերն կըսեն թէ. Պետերսբուրգ քաղաքն Հիւսիսայնոց յարձակ- մանցն շատ աղէկ կրնայ դիմանալ և Ռիչմոնդի հետ ապահով հաղորդութիւն ունենալ։ Աստ պաշար կայ հոն. և պահակն լաւ վիճակի մէջ է. եւ հասարակաց կարծիքն է թէ Լի կատարելապէս կուրէ վիճակին։ Ռիչմոնդի մէջ ամեն բան հան- դարտ է և քաշուած. թատրոններն գոց են. եկե- ղեցիներն՝ միշտ բաց, ուր զինուոր և քաղաքացի կյաճախեն։ Հարուստ քաղաքացւոց տուներն հիւանդանոցի փոխուեր են եւ տիկիններն անխոնջ կխնամեն հիւանդներն և վիրաւորներն։

—Վիեննայի լուրերն կըսեն Դանմարգի-Գեր-

մանիոյ խնդիրն արագ եւ Տույիլրիի արքունեաց ոչ հաճութիւն չպատճառելու ձեւով աւարտելու յօժարութիւնն կյայտնեն. այլ Բերլին հակառակ ճամբայ բռներէ, եւ կվախցուի որ Պ. Բիսմարկի քաղաքականութիւնն յաղթէ վերջապէս: Նա կջանայ, նախ՝ առժամանակեայ վարչութիւն հաստատել իր նպատակին դիւրաւ հասնելու համար, թէև դքսութեանց, Աւստրիոյ եւ Դիետի կարծիքն չպիտի ներէ որ անոր խորհուրդն կատարուի: Ամեն տեղ խաղաղութիւն կխնդրեն, եւ կվախնան որ Պրուսիոյ մեծնալն նոր պատերազմի պատճառ ըլլայ:

—Թունիսի Բէյի գործակալ Պ. Լեսսեփս, որ Սուէզի պարանոցն բացողի եղբայրն է, յանուն նոյն կառավարութեան և Փարիզի արքունեաց թոյլտուութեամբն 10 միլիոն ֆրանգի փոխ առաւ Ֆրանսայի դրամատէրերէն: Մի և նոյն ատեն, նա զէնք, վառօդ և կռուի մթերք կգնէ Բէյի զօրաց համար, որ որոշերէ ուժգնապէս զսպել տեղապահութիւնն վրդովող փարանջութիւնն:

—Սըր Կ. Վուդ Հնդկաց տարեկան մտից եւ ծախուց յայտարարութիւնն մատոյց. և այս առթիւ շնորհաւորեց Խորհրդարանն եւ երկիրն իր նախատեսութիւնն կատարուած տեսնելով: Անցեալ 3 տարուան մէջ, որ 1862 թիւ Ապրիլին լմնցաւ. մտից եւ ծախուց հաւասարակշռութիւնն այնպէս մօտեցեր էր, որ 50,000 լ. ս. միայն պակսեցաւ: 1863 թիւ, Օգոստոսի մուտքն աւելնալ սկսաւ. եւ անցեալ Ապրիլին 257,000 լ. ս.ի հասաւ, եւ կյուսացուի թէ, գալ տարի 823,000 լ. ս.ի հասնի: Այսպէս Սըր Կ. Վուդ այլ եւ այլ առաջարկութիւններ ըրաւ Հնդկաց ցամաքի կուսակալութեանց զանձական վիճակի մասին, որք, թէեւ վիճաբանութենէ յետոյ ընդունուեցան:

—Պրուսիոյ իշխան Ֆրեդերիկ Քառլ 6,000 պրուսիացի զինուոր Ռենդսբուրգ մտցունելով, Հոլշտէյնի Դաշնակցութեան զօրաց հրամանատարին իմացուց որ քաղաքին տիրելու հրաման առացերէ. որուն Հաք զօրավարն պատասխանեց թէ 4 ընկերութիւն (զօրաց) միայն ունելով իր ձեռաց տակ՝ ստիպուած է բազմաձեւուն զօրաց առջև տեղի տալ. այլ թէ այն տնօրէնութեան մասնակցութեանն պատասխանատու չուզեր բնաւ ըլլալ: Մի և նոյն ատեն, Պրուսիա ծանոյց Ֆրանկֆորտի Դիետին թէ Դաշնակցութեան զօրաց Հոլշտէյն միայն պաշտպանելու անօգուտ գոլով, եւ անոր եւ Պրուսիոյ զինուորաց մէջ պատահած տուր և ծեծն տեսնելով, առաջնոյ անկէ ելլելն բարի է, եւ թէ Պրուսիոյ եւ Աւստրիոյ զօրքն կրնան զայն գրաւել: Այս առաջարկութիւնս կոմիտէի քննութեանն խրկուեցաւ:

—Համայնք Խորհրդարանին գոցուեցան երէկ արքայի յայտարարութեամբն. բացման օրն չորոշուեցաւ:

—Ռուսիա ընդունեց Դանուբեան իշխանութեանց սահմանադրութեան մէջ եղած փոփոխութիւններն: Դուռն իմացուց Կուզա իշխանին տէրութեանց միաբան հաւանութիւնն այսմ մասին: Հետեւաբար նոր սահմանադրութիւնն այժմէն իսկ կրնայ ի գործ դրուիլ:

—Շաբաթ երեկոյ Անգլիոյ պաշտօնեաներն ընթրիք ըրին Գրենվիչ, որ Խորհրդարաններու փակման նշան է: Հրաւիրելոց թիւն 30 էր:

—Ամրոցաց համար առաջարկեալ օրինաց երրորդ ընթերցման զեկուցումն առնելոց Պ. Օսբորն Անգլիոյ բերդերու վրայ խօսել. Նա դառնապէս գանգատեց որ 4-5 տարուան մէջ միլերով խրամներ եւ բերդեր շինեցին, ուր ոչ մէկ զինուոր դրին եւ ոչ մէկ թնդանօթ. եւ աղաչեց Խորհրդարանն, նոր ծախուց գումար տալէն յառաջ, քիչ մի խորհիլ: Մարքի Հարթինգտոն Խորհրդարանի զանոնք աւարտելու վճիռն յիշեցուց եւ ակնարկեց թէ. առաջարկեալ փոփոխութիւններն դոյզն բաներ են: Նա ազդու կերպիւ խօսեց Պ. Օսբորնի ըրած Անգլիոյ վիճակի տխուր պատկերին դէմ, եւ սաստկապէս պաշտպանեց տէրութեան քաղաքականութիւնն: Կապիտէն Ցեվլիսի քանի մի խօսքն լսելով՝ առաջարկութիւնն երրորդ անգամ ընթերցուեցաւ և ընդունուեցաւ:

## ՖՐԱՆՍԱ

Ճեմարանի վերջին նիստերու մէկուն մէջ Պ. Մարաջախտ Վայլանն խնդրեց որ աշխարհագրութեան և նաւավարութեան անդամոց թիւն 3էն 6ի հանեն, որուն Պ. Բարոն Շառլ Դիւփէն խիստ շատ հաւնելով յարեց թէ զինուորական գիտութիւններն ալ հոն անդամ ունենան: Պ. Դիւփէնի առաջարկութիւնն ընդհանրապէս խիստ պատշաճաւոր և իրաւացի համարուեցաւ: Այսու ամենայնիւ Ճեմարանն բուէով որոշեց աշխարհագրութեան անդամոց թիւն 3էն 6ի հանել. այլ զինուորական գիտութիւններն մերժեց. վասնզի անոր անդամներն, մի մի Բրուտոս կարծելով զիրենք, Պ. Դիւփէնի առաջարկութեան մէջ կայսեր ընտրելակցութիւնն նշմարեցին:

—Կըսուի թէ Ֆրանսայի տէրութիւնն Դքսութեանց խնդիրն ձեռք առնել կուզէ, այնպէս որ Դանիմարքի գոհունակութեանն արժանանայ: Արտաքին գործոց պաշտօնեայն Վիեննա և Բեռլին միօրինակ ծանուցագիր խրկեց յայտնելով թէ հարկ և արժան է խաղաղութեան այնպիսի պայմաններ դնել Կոփենհագի արքունեաց վերայ, զորս կարելի ըլլայ ընդունիլ: Ծանուցագրոյ բնագրին նայելով, կայսերական պետութիւնն, որ յառաջ Շլէզվիգի բաժանմանն հաւներ էր, գուցէ ընդունի որ յիշեալ գաւառն բովանդակապէս Գերմանական Դաշնակցութեան մէջ մտնէ, իբրև զէնքով առնուած երկիր և իբրև փոխարինութիւն միաբանեալ տէրութեանց ըրած ծախուցն. այլ այս պահանջմանս վերայ, որ ինքնին ծանր է, անկարելի է աւելցունել նաև պատերազմի ծախուց պահանջումն:

—Կոնֆէդէրեներու նախագահ Դավիսն վերստին ջանք կընէ Տիւյլըրիի արքունիքն համոզել Մեքսիկայի համար նոր օգուտներ առաջարկելով Հարաւային դաշնակցութիւնն ընդունել տալու համար: Անոր առաջարկութիւնն և յանձնառութիւնն թերեւս կայսեր որոշման վերայ ազդեն:

—Լէոփոլդ արքայի Վիշի ըրած ճանապարհորդութիւնն անբաւ աղմուկի պատճառ եղաւ. եւ ամեն թերթ, իր երեւակայութիւնն պեղելով համբաւ կստեղծէ իր ընթերցողներն զբօսցունելու համար: Ահաւասիկ մինչ ցայժմ հնարածներու համառօտութիւնն: Բելգիոյ արքայն Վիշի գնաց կըսեն. որ կայսերական ընտանիքէն մէկ աղջիր իշխանուհի իր կրսեր տղուն ուզէ. թէ որովհետև Մեքսիկայի նոր կայսրն զաւակին ժառանգ չունի՝ նա կուզի Նապոլէոն Գ.ի հետ այնպիսի տնօրէնութիւն ընել որ անոր գահն, եթէ նոյն կայսեր մահ պատահի՝ իր որդւոց մէկուն անցնի. թէ Անգլիոյ պաշտօնեաներն Նապոլէոնի առաջարկեալ ժողովն չընդունելու վրիպակն ճանաչելով, Լէոփոլդ արքայն, իբրև միջնորդ, Վիշի կերթայ նոյն ժողովի ճամբաներն յարդարելու եւ և կայսեր միտքն շահելու Գերմանիոյ եւ Դանիմարքի խնդրոյ լուծման նկատմամբ. վերջապէս, թէ նա Վիշի գնաց իր բժշկի հրամանաւն, որպէսզի իր քարի կամ խճի ախտն հոն տեղի հանքային ջուրերովն դարմանէ:

—Մեքսիկայէն Փարիզ հասած նամակներն կծանուցանեն թէ նոր կայսրն հանրաթողութիւն հրատարակերէ:

—Իշխան Հումբերտն, Իտալիոյ արքայի անդրանիկ որդին, շուտով Փարիզ կպատուի:

## ՅԱՓՈՆ

Եօկօհամէն, Մայիսի 12էն կարեւոր տեղեկութիւններ կստանամք, որք տեղն ի տեղն կիմացնեն մեզ Յափոնի իրաց վիճակին: Տայկունն (աշխարհական թագաւորն) Եդդօ դառնալէն յետոյ տէրութեան գործերուն ձեռնամուխ եղաւ. իրեն հետ միացուց ամենախոհեմ դայմիոններն (տեղայի իշխան) եւ որոշեց զինու զօրութեամբ հնազանդեցունել զանոնք, որք չեն կամիր իր իշխանութիւնն ճանաչել: Մի եւ նոյն ժամանակ հրատարակեց թէ Նագատոյի իշխանն ապստամբ է, եւ, անոր հետ, իբրև ապստամբի հետ պիտի վարուի: Յիշեալ իշխանն, որ անհուն հարստութիւն ունի, տայկունի հրամաններուն հնազանդել չկամիր եւ կըսէ թէ Եւրոպացւոց դէմ պիտի շարունակէ պատերազմն:

Վերջին առեններս Անգլիոյ եւ Հոլլանդայի տորմիղներու հրամանատարերն կպատրաստուէին Սիմօնօսակի նեղուցի բերդերու վերայ յարձակիլ, որք Նագատոյի իշխանի հողին վերայ շինուած են, և անոր զօրքովն պաշտպանուած: Յարձակումն տայկունի կամակցութեամբ պիտի ըլլայ: Հոլլանդացւոց հետ միաբանեալ Անգլիացւոց ձեռնարկն դժուարին է, որ, եթէ յաջողի, ամբաւ արդիւնք պիտի ունենայ: Եդդոյի արքունիքն խնդրոյ այս կերպարանքիս մէջ ճարտարութեամբ կվարուի, որ, գիարդ եւ ըլլայ՝ իրեն համար միայն շահաւոր է:

Տայկունն կխորհի պատգամաւորական վարչութիւն հաստատել Յափոն, և կպատմէ որ Փարիզ խրկած դեսպանութեան գլխաւորն դառնայ որպէս զի առաջին պաշտօնեայ ընէ զնա: Նա կրթեալ և խելացի մարդ է. կհաւատեն թէ նա երբ Եդդո վերադառնայ, տայկունն իր երկրին պատշաճեցուցեալ մէկ սահմանադրութիւն պիտի տայ և թէ Յափոնի Խորհրդարաններն եկող Յունվարին պիտի բացուին:

## ԱՍՏՈՒԱԾ ԱՅՍՊԷՍ ԿԱՄԵՑԵՐ Է

[Տես թիւ 20]

Առարկութիւնս օրինակով բացատրեմք եւ հարցնեմք թէ. ի՞նչ էր Հնդկաստանի Ազգային

Պատուելի Գաղթականութիւնն յառաջ և ի՞նչ է այսօր․ ի՞նչպէս ծաղկեալ, բարգաւաճ եւ ազգասիրական ձեռնարկութիւններով կփայլէր նա 50-60 տարի յառաջ․ և ի՞նչ ազգակործան, աւերման, տխուր և կարեկցութեան արժանի վիճակի մէջ կգտնուի այժմ ։ Թուրքաստանի ազգայիններն միշտ կհարկանեն թէ « եւանդն ունիմք ազգերնիս յառաջացնելու համար․ այլ արծաթ չունիմք ։» անոր հակառակ Գանդէսի մեր եղբայրներն կըրդըրեն, եթէ ո՛չ յանիւ բերանոյ, գէթ արդեամբք եւ իրօք, թէ դրամ շատ ունիմք, ինչպէս երդծէին աւելի ունիմք․ այլ ազգային զգացումն և կամք չունիմք մեր հասարակութիւնն խնայութեամբ, ամրողջ եւ անկորուստ պահելու ։ Կալկաթայի Մարդասիրական Ճեմարանի արդի անտարատացեալ վիճակն, Հնդկահայերու, մանաւանդ անոնց անարժան և դատապարտելի քանանեցներու իրենց որդիքն տեղւոյ Անգղիացւոց եպիսկոպոսի եւ այլ բողոքականաց դպրոցներ խրկելն ուսման համար, օտարաց և այլակրօնից հետ խառնակ ամուսնութիւններն, անոնց զաւակաց անխտիր միլոութիւն ընել տալն Անգղիացի երէցներու, անոնց եկեղեցիներն և քարոզութիւններն լսելու յաճախելն․ ահա պատուելի Հնդկահայոց արդի բարոյական, կրօնական եւ ազգային մահացուցիչ հիւանդութիւններն, որոց պտուղն անշուշտ, ի յետս և ի վերս ամենայն հայրենասէր Հայոց, ոչ անագան պիտի հասուննայ․ եւ մեր Գանդէսի հիւրերն Անգղիականութեան ովկիանոսին մէջ ընկղմէ, սուզանէ եւ չքացունէ, ինչպէս ընկղմեցան, սուզան եւ չքացան Լէհաստանի եւ Խռամիոյ մեր հայրենակիցներն ։ Հնդկահայոց արդի ցաւալի վիճակն շատ աղէկ, վառվռուն ոճով, ազնիւ զգայմամբ եւ ճոխ հայկաբանութեամբ նկարագրուած է մեր բարեկամի նամակին մէջ, զոր հասարակութեան հաղորդել արժան կդատիմ, որ է հետեւեալս ։

Գերարժանապատիւ Հօր եւ Սրբասուն Տեառն Կարապետ վարդապետի Շահնազարեան եւ Ասպետի՝ խնդալ ։

Ազգասէ՛ր Հայր

…« Այսպէսն խորհրդածութիւնք ձեր զանազգասէր բարուց Հնդկահայոցս արդարպայի յոյժ են, և ամենայն տաւիք դրոշմելի, եւ ցաւ է մեզ տեսանել զթմրութիւն մեր այնչափ սաստիկ, մինչ ոչ սթափիլ մեզ անգամ կամ ընդոստնուլ ի սայթաքուր դրչայ ազգասէրաց ։ Այո, ըստ ձախող բախտի, ճարտար բժիշկքդ ազգակործան հիւանդութեան մերում, անազան ուրեմն եւ ի հօգեվարս, դա՛րձիք, ազգայնութեան Հնդկահայոցս ժամանեալ, յոգւոց և եթ կարէք հանել ցաւակցաբար, և ոչ այլ ինչ աւելի, քանզի ազգայինք մեր սփռեալ յայսոսիկ կողմանս ի հասարակի, ի մասին նախանձաւորութեան յաւ֊ ցանելոյ զանձինս որդիս Հայկայ, նմանին, արդարև, չորացեալ ոսկերացն անապատի, զոր հոգւոյ ակամբ ետեսն Եզեկիէլ, և յորս հրաշք միայն երկնային կարեն վերստին հոգի շնչել կենդանական ։ Այո, Հայր, ազգայնութեան մերոյ առուեր իմն է մնացեալ և ուրուական, որ չքացեալ անյայտանայ բոլորովին, կամ այսօր՝ և կամ ի վաղուեան ։ Անգղիացի վարք, սովորութիւն, լեզու և կրօն տարրացեալ են ի մեզ այնպէս, որպէս սնոտիութիւն ի մորթ Եթովպիկի, այսօր պատճառ ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ պակասութիւն և

անկարգութիւն ազգային վարժարանաց ։ Բազում բանիւք, և թերևս իրաւամբ, Հայք Տաճկաստանի և Պարսկաստանաց թէ՛ պակասութիւն արծաթոյ, բռնակալութիւն տիրող ազգին և կարօտութիւն դաստիարաց և վարժապետաց, արգելառիթ համդիսանան ազգային յառաջադիմութեան նոցա և կառուցման բարեկարգ վարժարանաց․ այլ զի՞նչ ունիմք ասել մեք, կամ կրկնել պատճառս, մեք, ասեմ, Հնդկահայքս, որ ընդ դրօշակաւ Անգղիոյ վայելեմք զամենայն ազատութիւն, որ կարեն առաջնորդ լինել ազգի միում ի լոյս մտաւոր, մեք, որ զեռ Ռուսահայք ննջեալ էին, հարուստք էաք տոլարանօք, մատենիւք և ուսումնական արամբք, մեք, որ բաց յանձնական գոյից և հարստութենէ, ունիմք և ի նախնեաց մերոց հրիտակաւ թողեալ մեծաքանակ գումարս դրամոց վասն ազգային վարժարանաց, մեք, ասեմ, զի՞նչ կարեմք ցուցանել աշխարհի պատճառս ի մասին յետսամնացութեան մերում յազգային դրականութեան, ի մասին անկարգութեան, չասեմ թէ անհետանալոյ վարժարանաց մերոց, և ի մասին սոյին հետևորդ օտարախորթութեան մերոյ և ազգուրացութեան ։ Մարդասիրական կոչեցեալ Ճեմարան քաղաքիս, որ երբեմն ընդ յարկաւ իւրով ունէր զհարիւրաւոր որբ եւ աղքատ Հայ մանկունս, յորում եւ նուաստութիւն իմ դաստիարակեալ է՝ այժմ ա֊ նապատացեալ է գլխովին, և ըստ ձերում ասից․ զՀայ մանկտին ի նմա բարձեալ առաքեմք աստ և անդ վասն ուսման, կամ լաւ ևս ասել, վասն անհետ առնելոյ ի մտաց նոցա զամենայն զաղափար ազգային, եւ ընդէ՞ր, վասն զի մեծ ուրուք շահասիրի ոտնխաթի անգանօր մտեալ և տակաւ զօրացեալ, ի քառասուն ամաց հետէ, իբրև զհայրենի ժառանգութիւն, վայելէ զազգային հրիտակն, չասեմ թէ ծծէ զկենսական ոգի ազգին, և ցարդ ևս հսկէ անքուն ակամբ ի վերայ ցամաքեալ կմախաց բայբայեալն Մարդասիրական Ճեմարանի ։ Ամենայն հայատեաց Հայ ի Հնդկաստան, որ կազմեն զարդենիս ազգ և աշակերտ է առնս այսորիկ, ելեալ է, գրեթէ, ի Մարդասիրական Ճեմարանէ․ եւ այսպէս, զմի եւ եթ դեղն, զոր հնարեցին նախնիք մեր ի պահպանութիւն ազգայնութեան ի հեռաւոր յայսմ աշխարհի, զՃեմարանէն ասեմ, չահատիրութիւն, քանզի չկամիմ ասել այլ ինչ աւելի, առն միոյ՝ դարձոյց ի թոյն մահաբեր, որ ծնկեաց ծիւրեաց եւ անհետ արար եւ առնէ զազգութիւն մեր եւ սէր հայրենեաց ։

Պիտի շարունակի

## ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգղիոյ Փառլամենտն Յուլիսի 30ին փակեցաւ Թագուհիի փոխանորդաբար գահախօսութեամբն, որու մէջ, մասնաւոր ուշադրութեան արժանի ամենևին բան չկայ ։

—Լոնդոնի բանքն շահի տոկոսն o/o 6էն 7ի հանեց ։

—Թունիսի գործերն նորէն դէշ֊ցաւ ակեան գանձապետի ծանր գլխահարկ պահանջելուն պատճառաւ ։ Ֆրանսայի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Բօվալ դ՝ Լափեօյլ ապանելու փորձ ըրին ։ Նապոլէոն Գ. իր բանակի օգնականն Թունիս խրկեց պատուիրելով որ իրայն հանգամանօք տեղեկանայ եւ իրեն ծանուցանէ ։ Այստամբ Արաբներն նորէն Թունիսի վերայ կքալեն, որոց առաջնորդ եղաւ Բէյի մէկ զօրախումբն ։

—Պ. Լինկոլն 500,000 կամաւոր զինուոր գրուելու հրաման հաներ մէկ տարուան համար, որոց թիւն եթէ Սեպտեմբերի մէկին չլրանայ՝ կանոնաւոր վիճակով պակասն պիտի լեցուի ։

—Հիւսիսայնոց և Հարաւայնոց հաշտութեան և Միութեան վերահաստատութեան մասին բանախօսութեան սկսելու համբաւն բերաւ Յուլիսի 21ին Նիւ Եօրկէն մեկնող շոգենաւն, որուն չափերն չեն հաւատար ։

—Գերմանիոյ եւ Դանմարգի հաշտութեան նախապայմաններն այսօր կամ վաղն կձեռագրեն ։

*Երբևէկք Ազգայնոց։*—Այսօր Պետրոս Ֆնտգլեանն մեկնեցաւ անցեալ ուրբաթ Մանչեստերէն Կոստանդնուպոլիս երթալու համար ։

## ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ։

ԴՐԱՄ, ԿՏԱՒԵՂԷՆ և ԲԱՄԲԱԿ ։ Լոնդոն, Մանչեստեր և Լիվրպուլ․ 30 Յուլիսի ։

Բանքի այս շաբթուան հաշիւն դարձեալ աննպաստ է ։ Մեռաղեալ դրամը 174,876 Լ. Ս. և պահեստի գումարը 114,866 Լ. Ս. նուազեր են․ և այս պատճառաւ բանքի վարիչներն այս երկու շաբթի շահին գինն 6o/օէն 7o/օի բարձրացուցին ։

Շահի գինն բարձրանալէն ի վեր առևտրի գործողութիւններն բարձրագոյն գիներով եղան, և շատերն կարծելով թէ մինչև 8o/օի կելլայ՝ բանքին բազմաթիւ թուղթեր ներկայացուցին, այնպէս որ մէկ քանի գործողութեանց համար մինչև 8o/օի վճարելն լսուեցաւ․ բայց հինգշաբթի երեկոյ յայտնուելով որ հիմակուհիմայ նոր փոփոխութիւն չպիտի ընեն, խնդիրն այսօր աւելի հանդարտ էր․ և վերջին գործողութիւններն բանքի որոշեալ գինէն աւելի բարձր շահով չէին ։

Շահի գնոյն բարձրանալն Սթօք Էքսչէնճի արժողութեանց գնոյն վրայ վնասակար ազդեցութիւն ըրաւ անոնց մեծ մասին գիներն իջեցնելով և միւսներուն ալ զգալի հանդարտութիւն հաղորդելով․ բայց վերջին օրերս դրամի շուկային վրայ զգացուած անձկութիւնն չափաւորելով՝ գիներն ալ սակաւ ինչ զօրացան ։

Սթօք Էքսչէնճի գործակալներն վերջի օրերս կազմուած "Ընդհանուր Ընկերութիւն Օսմանեան" անունով ընկերութեան պայմաններն օրինաւոր չգտնելով անոր գինն իրենց ցուցակին մէջ մտցունելու թոյլ չտուին․ հետեւաբար նոյն ընկերութեան բաժիններն որ մինչև $3\frac{1}{2}$ գլուխ ունէին $2\frac{1}{2}$ ի իջան ։

—Վերջին գիներն հետագրով այսպէս են․ Անգլիա 3o/o $90\frac{1}{8}$ ։ Ֆրանսա 3o/o 66,05 ։ Տաճկաստան 6o/o (1858) $71\frac{1}{2}$ ։ Կօնսոլիտէ $50\frac{1}{4}$ ։ Եգիպտոս 7o/o 102 ։ Հնդկաստան 5o/o $104\frac{3}{4}$ ։ Կօն. Փէզլէրէ բամ․ փոխ 76 ։ Միացեալ Նահանգք 5o/o 51 ։ Էմփէրիալ Օթթօման բանք $17\frac{1}{4}$ ։ Կօնտինանտալ բանք 18 ։

—Լիվրպուլի շուկայն այս շաբթու բամբակի վաճառումն հանդարտ և գիներն անզօր էին ։ Շահի գնոյն բարձրանալն և բաւական քանակութեամբ բամբակ նաւահանգիստ մուծանելն տուր և առի զօրութիւնն պակսեցուցին ։ Ամերիկայի տեսակներու համբաւն աւելնալով՝ գիներն լիպրէին $\frac{1}{4}$փ. իջան ։ Սի Այլանդի խնդիրն բաւական է և գիներն՝ հաստատ ։ Բրազիլի բամբակն ծախելու չեն աճապարեր, մանաւանդ Փէրնամի և Մարանհամի տեսակներն, որոց գիներն $\frac{1}{4}$փ. դարձեալ աւելցան ։ Եգիպտոսի լաւ տեսակներն առջի գիներովն են․ բայց ստորին տեսակներն $\frac{1}{4}$փ.էն մինչև $\frac{1}{2}$փ. աժան են ։ Իզմիրի և Յունաստանի բամբակն $\frac{1}{4}$փ. լիպրէին տկար են ։ Հնդկաստանի տեսակներն անփոփոխ են ։ Չինաստանի բամբակն $\frac{1}{4}$փ. լիպրէին իջաւ ։ Ճափոնի տեսակն անփոփոխ է ։

—Շաբթու վաճառումն է 33,640 բալ, որոյ 2,[illegible]00ն սպեկուլանտի, 7,070ն օտար երկիրներու և 23,670ն ներքին սպառման համար են ։ Համբարն կայ 287,870 բալ անցեալ տարուան այս ժամանակի 256,300 բալ համբարին դէմ ։

Բոլոր այս շաբթու Մանչեստրի շուկան հանդարտ էր՝ մէկ կողմէն շահի գնոյն բարձրանալուն և միւս կողմէն ալ Հնդկաստանէն և Չինաստանէն աննպաստ հեռագիրներ հասնելուն պատճառաւ․ ուստի գիներն գնողի կողմն կհակին և քանի մի տեսակ ապրանքներու վրայ ալ իջումն կայ ինչպէս նուազութեանն և Լիվրպուլի բամբակի շուկային տկարութեան ազդեցութենէն ։

Յուցակ գնոց և առևտրական տեղեկութիւնք հայթայթեալ Պարոնայից Ճօրճ Ֆրեզր Որդի և Ընկերաց (George Fraser, Son, and Co.) յանձնաբարական վաճառականք ի Մանչեստր ։

| Բամբակի գիներու տարբերութիւնն. | գին 1864 ամի․ 30 Յուլիսի փեննի․ | գին 1863 ամի Նոյն ատեն փեննի․ |
| --- | --- | --- |
| Ամերիկայի Սի Այլանդ | 50 /54 | 35 /50 |
| Եգիպտոսի | $30\frac{1}{4}$/32 | 20 /$22\frac{1}{2}$ |
| Զմիւռնիայի և Յունաց | $23\frac{1}{2}$/$24\frac{3}{4}$ | 16 /19 |
| Սուրաթի Գ.իննեդ Դարվարի | 25 /26 | 19 /20 |
| Մաղրասի Տինիվելի | 22/23 | 16 /$17\frac{1}{2}$ |
| Բանկալայի | $17\frac{1}{4}$/$17\frac{1}{2}$ | $12\frac{1}{4}$/$13\frac{1}{4}$ |
| Չինաց և Ճափոնի | 1 $\frac{1}{4}$/$20\frac{1}{2}$ | $14\frac{1}{2}$/$14\frac{3}{4}$ |

## ԿՏԱՒԵՂԷՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾ ԿԱՄ ՄԱՆԻՖԱՏՈՒՐԱ. ՄԱՆՉԵՍՏԵՐ

Անթափ Մատափօլլամս—Grey Madapollams.

| Լայնք. | Հաշուոց ¼ չափ. | Ծանրու. Թիւն. | Երկայնու. Թիւն. | Հաստատ գին. | Առաջ գին. | |
| --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- |
| 31 | 13×8 | 2 8 | 24 | 6/ 9 | 7/ 0 | Բաւական խուզուին․ բայց Թօփին $1\frac{1}{2}$ փ. պակաս կառնուի ։ |
| 32 | 14×10 | 3 0 | ,, | 8/$10\frac{1}{2}$ | 8/ $4\frac{1}{2}$ | |
| ,, | 14×13 | 3 2 | ,, | 8/ $4\frac{1}{2}$ | 9/$10\frac{1}{2}$ | |
| ,, | 16×15 | 3 8 | ,, | 9/ 9 | 10/ $4\frac{1}{2}$ | |

Անթափ Բասմայի կտաւ—Grey Printers.

| | | | | | | |
| --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- |
| 26 | 14×13 | 6 8 | 58 | 18/ 3 | 18/ 9 | Խնդիրն լաւ է․ կտաւագործներն գրեթէ «բլլալով» գիներն անփոփոխ են։ |
| 34 | 16×16 | 8 8 | 50 | 23/ 0 | 25/ 6 | |
| ,, | 17×17 | 9 4 6 | ,, | 26/ 3 | 27/ 9 | |
| 36 | 16×16 | 9 6 | ,, | 25/ 9 | 27/ 3 | |
| ,, | 17×17 | 10 0 | ,, | 27/ 6 | 30/ 6 | |
| ,, | 17×19 | 10 8 | ,, | 31/ 0 | 32/ 6 | |
| ,, | 19×19 | 11 0 | ,, | 34/ 0 | 35/ 0 | |

### Անթափ T Մորթու — Grey T Cloths.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 19 | 12×10 | 2 0 | 22 | 5/ 3 | 6/ 0 |
| ,, | 12×12 | 2 8 | ,, | 6/ 1½ | 7/ 1½ |
| ,, | 15×14 | 3 0 | ,, | 7/ 1½ | 7/10½ |
| ,, | 15×15 | 4 0 | ,, | 8/10½ | 10/ 1½ |
| 29 | 12×10 | 4 0 | 24 | 8/10½ | 9/ 7½ |
| ,, | 14×12 | 5 0 | ,, | 10/ 7½ | 11/10½ |
| ,, | 15×15 | 6 0 | ,, | 13/ 4½ | 14/10½ |
| 32 | 14×13 | 6 0 | ,, | 13/ 6 | 14/10½ |
| ,, | 15×15 | 6 0 | ,, | 15/10½ | 17/ 4½ |
| ,, | 15×15 | 7 0 | ,, | 18/ 0 | 19/ 3 |
| ,, | 17×17 | 7 0 | ,, | 1[illegible]/ 0 | 20/ 0 |
| 36 | 15×15 | 8 0 | ,, | 20/ 3 | 22/ 0 |
| ,, | 17×17 | 8 0 | ,, | | |

Հանդարտ. ծանրութեան համեմատութեամբ թօփին 1½փ.էն մինչև 3փ. աժան են ։

### Անթափ Ամերիքան — Grey Long Cloths.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 27 | 17×17 | 7 0 | 36 | 18/ 0 | 19/ 9 |
| 32 | ,, | 8 0 | ,, | 20/ 6 | 22/ 6 |
| 36 | 14×11 | 6 0 | ,, | 14/ 7½ | 16/ 4½ |
| ,, | 14×12 | 7 0 | ,, | 16/ 7½ | 19/ 1½ |
| ,, | 14×13 | 8 0 | ,, | 18/ 3 | 21/ 9 |
| 39 | 14×13 | 9 0 | ,, | 20/ 0 | 24/ 0 |
| ,, | 14×13 | 10 0 | ,, | 22/ 3 | 26/ 3 |
| 45 | 14×12 | 9 0 | ,, | 20/ 0 | 24/ 0 |
| ,, | 14×13 | 10 0 | ,, | 22/ 3 | 26/ 1½ |

Խնդիրն չափաւոր է և ստորին տեսակներն թօփին 1½փ.էն մինչև 3փ. աժան են.

### Անթափ Շրտինկս — Grey Shirtings.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 39 | 12× 9 | 5 4 | 8½ | 13/ 0 | 13/ 9 |
| ,, | 14×10 | 6 0 | ,, | 15/ 6 | 16/ 6 |
| ,, | 14×12 | 7 0 | ,, | 17/ 7½ | 18/ 6 |
| ,, | 14×13 | 7 0 | ,, | 18/ 3 | 19/ 3 |
| ,, | 16×15 | 8 4 | ,, | 21/ 6 | 22/ 6 |
| ,, | 16×16 | 8 8 | ,, | 22/ 6 | 24/ 9 |
| ,, | 17×17 | 8 4 | ,, | 23/ 6 | 24/ 6 |
| 45 | 14×10 | 7 0 | ,, | 18/ 3 | 19/ 6 |
| ,, | 14×12 | 8 0 | ,, | 21/ 6 | 22/ 6 |
| ,, | 16×15 | 9 0 | ,, | 24/ 0 | 26/ 3 |
| 50 | 16×15 | 10 0 | ,, | 26/ 6 | 29/ 0 |
| 54 | 16×15 | 11 0 | ,, | 29/ 9 | 32/ 0 |

Հանդարտ և վաճառումն սակաւ. թօփին 3փ.ի մօտ իջան ։

### Անթափ Մերմեր — Grey Jacconets.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 39 | 10× 8 | 2 1 | 20 | 6/ 0 | 6/ 3 |
| ,, | 12×12 | 2 2 | ,, | 6/ 4½ | 6/ 9 |
| ,, | 14×14 | 2 8 | ,, | 7/ 6½ | 7/ 9 |
| 44 | 12×12 | 2 6 | ,, | 7/ 4½ | 8/ 0 |
| ,, | 14×14 | 2 12 | ,, | 8/ 3 | 8/ 9 |

Գիներուն մէջ փոփոխութիւն չկայ և վաճառումն հանդարտ է ։

### Անթափ Մուլս — Grey Mulls.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 39 | 10× 8 | 1 | ,, | 4/ 7½ | 4/10½ |
| ,, | 10× 9 | 1 7 | ,, | 4/10½ | 5/ 1½ |
| ,, | 12×11 | 1 12 | ,, | 5/10½ | 6/ 1½ |
| ,, | 14×12 | 1 10 | ,, | 6/ 3 | 6/ 6 |
| ,, | 14×13 | 1 9 | ,, | 6/ 4½ | 6/ 7½ |
| ,, | 16×14 | 1 9 | ,, | 6/ 6 | 6/ 9 |
| 44 | 16×15 | 2 1 | ,, | 7/ 3 | 7/ 7½ |

Գիներն անփոփոխ և վաճառումն հանդարտ ։

### Ճերմակ Սալլաշփուր — White Tanjibs.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 29 | 1 12 | 12× 9 | 20 | 5/ 4 | 5/ 6 |
| ,, | 2 0 | 14×10 | ,, | 6/ 2 | 6/ 4½ |
| 33½ | 2 0 | 12×10 | ,, | 6/ 2 | 6/ 4½ |
| 34½ | 2 8 | 14×10 | ,, | 7/ 2 | 7/ 4½ |
| 38/9 | 2 8 | 12×10 | ,, | 7/ 3 | 7/ 4½ |
| ,, | 3 0 | 14×10 | ,, | 8/ 4½ | 8/ 7½ |
| 43 | 3 8 | 14×10 | ,, | 9/ 6 | 9/ 9 |
| 46/7 | 3 12 | 14×10 | ,, | 10/10½ | 11/ 0 |

Խնդիրն լաւ է բայց գիներն անփոփոխ ։ Սիրիայի, Կոստանդնուպօլսոյ և Աւձերիայի համար քանի մի կարևոր վաճառումներ եղան ։

## ՄԱՆԱԾՔ

### Վօթըր Տուիստ — Water Twist.

հասարակ. երկրորդական. առաջին.

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| N, 4/14 միջ. թիւ | 12 | 1/ 5 | 1/ 8 | 1/11 | 2/ 6 | 2/ 7 | 2/10 |
| ,, 16/24 | 20 | 2/ 3½ | 2/5½ | 2/ 7 | 2/ 9 | 2/10 | 3/ 0 |
| ,, 26/32 | 30 | 2/ 6 | 2/10 | 2/10 | 2/ 11 | 3/ 2 | 3/ 4 |
| ,, 38/42 | 40 | 3/1½ | 3/ 3 | 3/ 4 | 3/ 5 | 3/ 6 | 3/ 7 |

Խնդիրն բաւական է և գիներուն մէջ նշանակելի փոփոխութիւն չկայ ։

### Միւլ Տուիստ — Mule Twist.

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| No. 4/14 միջ. թիւ | 12 | 1/ 2 | 1/8 | 1/ 9 | 2/4½ | 2/6½ | 2/ 9 |
| ,, 16/24 | 20 | 1/11½ | 2/1½ | 2/ 3 | 2/7½ | 2/ 9 | 3/ 0 |
| ,, 26/32 | 30 | 2/ 3 | 2/4½ | 2/ 5½ | 2/8½ | 2/10 | 3/ 1 |
| ,, 38/42 | 40 | 2/ 6 | 2/ 7 | 2/ 8 | 2/10 | 3/ 0 | 3/ 4 |

Բաւական կուզուին և գիներն անփոփոխ են ։

### Էքստրա Մանած — Extra Hard.

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| No. 4/14 միջ. թիւ | 12 | 1/ 9 | 2/ 1 | 2/ 4 | 2/ 8 | 2/ 9 | 2/11 |
| ,, 6/24 | 20 | — | | 2/ 8 | 2/11 | 2/11½ | 3/ 2 |
| ,, 26/32 | 30 | — | | | 3/ 0 | 3/ 1 | 3/ 3 |

Խիստ չեն փնտռուիր ։

### Կրկնօթել Մանած Հիւսելու և Կարելու
Double Yarns, Knittings, and Sewings.

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| No. 4/14 միջ. թիւ | 12 | 1/ 10 | 2/ 2 | 2/ 3 | 2/ 8 | 2/ 8 | 3/2 |
| ,, 16/24 | 20 | 2/ 4 | 2/ 5 | 2/ 7 | 2/10 | 2/11 | 3/4 |
| ,, 28/32 | 30 | 2/ 8 | 2/10 | 2/ 11 | 3/ 0 | 3/ 2 | 3/8 |
| ,, 40 | | | 2/11 | 8/ 10 | 3/ 3 | 8/ 5 | 3/11 |

Հանդարտ բայց գիներն հաստատուն են ։

**ԲՈՒՐԴ ։ Լիվրփուլ և Լոնդոն ։ 30 Յուլիսի ։**

Վաճառուած բուրդի գիներն զօրեղ են և վար հակելու նշան չեն ցուցներ ։ Դուրսի և ներսի գնողներն շարունակ բուրդ կխնդրեն ։ Գիներն հաստատուն են, մանաւանդ սանտրուած տեսակներն ։ Մասնաւոր ցուցակ չստանալուս համար անցեալ շաբթու գիներն անփոփոխ կդնեմք ։

| | գին | լիպրէի |
|---|---|---|
| | շիլ. փէն. | շիլ. փէն. |
| Սպանիոյ Լէոնեզա . . . . . | 1/ 6 | 2/5 |
| Սիդնէյի լաւն . . . . | 2/ 2 | 2/10 |
| Նոր Զելանդի . . | 0/10 | 2/1 |
| Հարաւային Ամերիկայի | 0/ 4½ | 1/6½ |
| Ալեքսանդրիայի, Վենետիկ և Սկոփիայի լաւն | 0/ 5 | 1/2½ |
| Եգիպտոսի ճերմակ լաւն . | 0/ 8½ | 1/5 |
| Պարսից ճերմակ Ա. . . | 0/ 0 | 0/0 |
| Ռուսիոյ լաւ մերինօս . . | 0/ 0 | 0/0 |
| Բրուկի լուացուածն . . . | 0/ 0 | 0/0 |
| Իզմիրի լուացուած Ա. տեսակն . | 0/ 0 | 0/0 |
| Էնկիւրիի ճերմակ Փթիկ . | 0/ 0 | 0/ 0 |

**ՄԵՏԱՔՍ ։ Լոնդոն ։ 30 Յուլիսի ։**

Մետաքսի վաճառանոցն հանդարտեցաւ ։ Անցեալ ամիս բաւական մեծամեծ գործեր եղան. և գիներն բարձրացան, ըստ տեսակին, օ/օ 7½էն մինչև 15 ։ առջինադոյն գիներու համեմատութեամբ ։ Գնողներն իրենց պիտոյքն շատ կամ սակաւ հոգացած ըլլալով՝ հաղիւ քանակութեամբ մետաքս դնել կուզեն. բերողներն ալ իրենց ապրանքն պահելն չահաւոր կդատեն, գիտելով որ Չինաստանին գալիքն սակաւ է ։ Բանկալայի տեսակներն ալէկ ծախուեցան և գիներն վեր մղեցին. Իտալիոյ նոր մետաքս տակաւին չերևցաւ վաճառանոցին մէջ ։

| | | գին | լիպրէի ։ |
|---|---|---|---|
| | | շիլ. փէն. | շիլ. փէն. |
| Իտալիոյ. | Միլանի Բերգամի | 32/ 0 | 34/ 0 |
| Պարսկաստանի | | 12/ 0 | 16/ 6 |
| Թուրքաստանի. | Բուրսայի Ֆաբրիքա | 29/ 0 | 31/ 0 |
| Ռոդոսեցոցի | . | 12/ 0 | 15/ 6 |
| Բանկալայի Ա. տեսակն Սուրդաշի | | 0/ 0 | 0/ 0 |
| Ճափոնի Մէբաշի լաւ տեսակն | . | 22/ 0 | 24/ 6 |
| = Մաշտաշի | ,, | 19/ 0 | 20/ 6 |
| Չինաստանի Ցսաղէ | . . . . | 24/ 0 | 25/ 6 |
| = Տայսամի | . . . . | 17/ 0 | 21/ 0 |
| Պիեմոնտի | . . | 32/ 0 | 34/ 0 |

### ԿԾԵՌՔԻ ԾԱՂԵՆՆ ։

[illegible] 3 [illegible] 1 [illegible] 7 [illegible] 10 [illegible] 2 [illegible] 12 [illegible] 8 [illegible] 13 [illegible] 10 [illegible] 16 [illegible] 18 [illegible] 4 [illegible] 1 [illegible]

| | | գին | խանթարի ։ |
|---|---|---|---|
| | | շիլ. փէն. | շիլ. փէն. |
| ՇԱՔԱՐ ։ | Բանկալայի Կաշիփոր . | 43/ 0 | 51/ 6 |
| = | Բենարէսի ճերմակն . . . | 43/ 0 | 45/ 6 |
| = | Դատի . . . . . . . | 38/ 6 | 43/ 0 |
| = | Մադրասի ճերմակն . . | 47/ 0 | 51/ 6 |
| = | Արևմտեան Հնդկաց միջակ | 42/ 6 | 43/ 0 |
| = | Յավայի ,, . ,, | 0/ 0 | 0/ 0 |
| = | Չինի և Սիամի ճերմակ և դեղինն | 0/ 0 | 0/ 0 |
| = | ,, թուխ տեսակն | 33/ 0 | 40/ 0 |
| = | Հավանայի ճերմակն | 47/ 0 | 48/ 0 |
| = | Գուատեմալայի | 35/ 0 | 42/ 0 |
| = | Բրազիլի Ճերմակն . . | 40/ 6 | 46/ 0 |
| = | 10 լիպրանոց գլուխ | 42/ 0 | 0/ 0 |
| = | Մանիլայի ,, | 0/ 0 | 0/ 0 |
| ՍՈՒՐՃ | (քահվէ) Մեքքէյին կամ Լեմենին | 93/ 0 | 0/ 0 |
| = | Յավային և Բատավիային | 76/ 0 | 86/ 0 |
| = | Պորտօ Րիկօյին | 67/ 0 | 84/ |
| = | Սէն Դօմինգոյին . | 62/ 0 | 71/ 0 |

| | | լիր | չիլ. փէն | լիր | չիլ. փէն |
|---|---|---|---|---|---|
| ԲՐԻՆՁ | Բանկալայի . ,, . . | | 9/ 6 | | 13/ 6 |
| = | Մադրասին . ,, . . | | 8/ 0 | | 10/ 6 |
| = | Կարոլինի . . ,, | | 30/ 0 | | 40/ 0 |
| = | Փատնային . . ,, . | | 12/ 6 | | 21/ 0 |
| ՑՈՐԵՆ | Օդեսայի Քուօրդերն | | 40/0 | | 43/ 0 |
| = | Միջերկրական Նաւահանգաց ,, | | 40 / 0 | | 45/ 0 |
| ԳԱՐԻ | . ,, | | 30/0 | | 35/0 |
| ՄՍՐԱՑՈՐԵՆ | . ,, | | 29/0 | | 30/0 |
| ԿՏԱՎԱՏ | Ռիգայի K. ,, | | 56/0 | | 65/0 |
| = | Եգիպտոսի . ,, | | 54/0 | | 53/0 |
| ԿՈՃ | (չինճիֆիլ) Յամայիքի խանթարն | | 140/0 | | 190/0 |
| = | . Աֆրիկէին . ,, | | 51/0 | | 52/0 |
| ՌՕՄ | Յամայիքայի լաւն գալոնն | | 3/8 | | 4/8 |
| = | Հնդկաստանի ,, | | 1/4 | | 1/5 |
| ՊՂՊԵՂ | (բիբէռ) Մալաբարի սեւ լիպրէն | | 0/4 | | 0/4¼ |
| = | . . Սինգափօրի սեւ ,, | | 0/3½ | | 0/3¾ |
| = | . . ճերմակ տեսակն ,, | | 0/6 | | 1/1 |
| ԹԷՅ | Կոնգու . ,, | | 0/7½ | | 2/9 |
| = | Սուչօնգ ,, | | 1/0 | | 2/8 |
| ՏԱՔԴԵՂ | (բահար) . . ,, | | 2/0½ | | 2/¼ |
| ԱՖԻՕՆ | Թուրքաստանի ,, | | 18/6 | | 0/0 |
| ԽԷԺ | (գամը) Արաբիոյ խանթ. | | 90/0 | | 95/0 |
| = | Բարբարիոյ | | 74/0 | | 84/0 |
| ԳԽՏՈՐ | (մազը). Թիւրք. կապոյտն ,, | | 160/0 | | 175/0 |
| = | ճերմակ և այլ տեսակ ,, | | 125/0 | | 145/0 |
| ՃԵՀՐԻ | Պարսկաստանի ,, | | 75/0 | | 85/0 |
| = . | Իզմիրի . | | 39/0 | | 42/0 |
| ԿԱՂԻՆ ՎԱՅՐԻ | (փալամուտ) թօնն | | 14/0 | | 17/0 |
| ՏՈՐՕՆ | (քէօք բոյիա) Իզմիրի . խանթ. | | 48/0 | | 52/0 |
| = | Սպանիոյ, Ասորիքի և Կիպրոսի | | 0/0 | | 0/0 |
| = | Բոմբայի . . . ,, | | 23/0 | | 24/0 |
| ԿԱՆԵՓ | Ռիգայի . | 37 | 10/0 | 00 | 0/0 |
| = | Բոմբայի . ,, | 33 | 10/0 | 35 | 10/0 |
| = | Մանիլայի | 20 | 0/0 | 20 | 0/0 |
| ՈՐԴԱՆ ԿԱՐՄԻՐ | (քրմզ) ճերմակ. լիպրէն | | 3/1 | | 3/6 |
| = | . . սեւ . ,, | | 3/5 | | 4/8 |
| ԼԵՂԱԿ | (չիվիտ) Բանկալայի լաւն '' | | 8/6 | | 8/7 |
| = | . . միջակ և ստորին ,, | | 6/4 | | 7 /7 |
| = | . . Մադրասի ամեն տեսակն | | 1/0 | | 5/9 |
| = | . Քիւրբաչին '' | | 2/0 | | 7/8 |
| = | . Ուդին '' | | 2/6 | | 6/9 |
| ՇԻԲ | գլուխ . խանթ. լիր. | 6 | 0/0 | 6 | 5/0 |
| ՆՇԱԴԻՐ | '' | 6 | 0/0 | 6 | /2¼ |
| ՔԸՐԸՄ ԹԱՐԹԱՐ | Ֆրանսայի ,, | | 110/0 | | 0/0 |
| = . . | դեղին '' . | | 95/0 | | 102/6 |
| = . . | թուխն '' | | 85/0 | | 92/6 |
| ՄԱԳՆԵԶԻԱ | ,, . | | 42/6 | | 45/0 |
| ՎԱՐԴԻԻԻՂ | (գիւլ եաղի) ..ծնցան | | 16/0 | | 24/0 |
| ՄԵՂՐԱՄՈՄ | Ամերիկայի. թօն. լիր. | 10 | 0/0 | 12 | 0/0 |
| = . | Հնդկաստա. '' '' | 8 | 15/0 | 9 | 0/0 |
| ՃԱՐՊ | Պետերբուրգի Y. C խանթ. | 41 | /0 | 00 | 0/0 |
| = | Հարաւային Ամերիկայի ,, | 0/0 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| = | Սեւ ծովէն եկածն , | | 41/6 | 0/0 | 42/0 |
| ԹՈՒՁ | (ինճիր) . . '' | | 35/0 | 0/0 | 55/0 |
| ՉԱՄԻՉ . | Վալանսի . '' | 0/0 | 27/ | 0/0 | 29/0 |
| = . | Իզմիրի կարմիրն '' | 0/0 | 25/ | 0/0 | 30/0 |
| = | Սուլդան Ա. '' | 0/0 | 36/ | 0/0 | 40/0 |
| ՁԷԹ | Կէլիպօլույի 252 գալոն (թօն). | 61 | 0/0 | 61 | 10/0 |
| | Թրիեստի '' | 58 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| | Արևելքի և Մալթայի '' | 55 | 0/0 | 56 | 0/0 |
| ՄԵՏԱՂՔ | պղինձ. թերթ (շիտ) '' | 110 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| = | սանի տակ '' | 105 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| ՑԻՆԳ | . . . . . . . . . '' | 0/0 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| ԵՐԿԱԹ | ձող . . . . '' | 7 | 17½ | 8/0 | 5/0 |
| = | գամցու . . '' | 9 | 10/0 | 0/0 | 0/0 |
| = | թերթ . '' | 11 | 10/0 | 12 | 0/0 |
| ԿԱՊԱՐ | (քուրշուն) թերթ . '' | 21 | 17/6 | 22 | 0/0 |
| ԱՆԱԳ | (թալայ) . . . . . '' | 106 | 0/0 | 0/0 | 0/0 |
| | | | գին | սնտուկի | |
| ԹԵՆԷՔԷ | փայտի ածուխով i.c | 23 | 6/0 | 26 | 0/0 |

ՏԷՐ ԵՒ ԽՄԲԱԳԻՐ Կ. Վ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆՑ
ՄԱՆՉԵՍՏԵՐ . Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԻՒՐՈՒՄ

Printed and published by K. Vardapete Shahnazariantz, 151, Rumford-street, Chorlton-on-Medlock, Manchester.---Tuesday, August 4, 1864.